

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระแก้ว ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๗/๒๕๕๕

วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (บริษัท กรีไทย จำกัด กับพวก) ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕

กระทรวงยุติธรรมมีหนังสือลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ส่งคำโต้แย้งของบริษัท กรีไทย จำกัด กับพวก จำเลย ผู้ร้องว่า มาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ วรรคสอง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ข้อเท็จจริงโดยสรุป

๑. บริษัทเงินทุนสินอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ยื่นฟ้องบริษัท กรีไทย จำกัด กับพวก ผู้ร้อง เป็นจำเลยต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๑๒๗๑๓/๒๕๕๒ เรื่อง ตัวสัญญาใช้เงิน และคำประกัน โดยขอให้ศาลบังคับจำเลยร่วมกันชำระเงิน ๕๕,๓๓๑,๕๐๖.๘๕ บาท พร้อมทั้งดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๒๑ ต่อปี ของเงินต้น ๓๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท นับถัดจากวันฟ้อง เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้นแก่โจทก์

๒. จำเลยให้การปฏิเสธฟ้องของโจทก์ทุกข้อ โดยเฉพาะประเด็นพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๐ ซึ่งบัญญัติให้ธนาคารแห่งประเทศไทยในฐานะองค์กรของฝ่ายบริหารมีอำนาจกำหนดอัตราดอกเบี้ยและข้อปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่บริษัทเงินทุนเรียกเก็บได้จากผู้กู้ยืมเงิน โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเท่านั้น มิได้บัญญัติกำหนดให้ธนาคารแห่งประเทศไทยต้องขอความเห็นจากองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคก่อนกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคแต่อย่างใด จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ วรรคสอง โจทก์อ้างอำนาจตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นข้ออ้างในการคิดอัตราดอกเบี้ยกับผู้ร้องเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๓. จำเลยยื่นคำร้องลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ว่า การที่ศาลจะวินิจฉัยชี้ขาดตัดสินคดีนี้ จำเป็นต้องนำบทบัญญัติมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์

และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาประกอบการพิจารณาพิพากษาในประเด็นแห่งคดี และ บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวขัดต่อรัฐธรรมนูญ ประกอบกับยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ในเรื่องดังกล่าว ขอให้ศาลแพ่งกรุงเทพใต้รอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งข้อโต้แย้งของผู้ร้อง ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

๔. โจทก์ยื่นคำร้องคัดค้านว่า การยื่นคำร้องของผู้ร้องดังกล่าวเป็นการกระทำเพื่อประวิงคดี ให้ล่าช้า เพราะประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดอัตราดอกเบี้ยและส่วนลด และ ประกาศของโจทก์ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่จะวินิจฉัยได้ ตามแนวคำวินิจฉัยของศาล รัฐธรรมนูญ ที่ ๔/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๒

๕. ศาลแพ่งกรุงเทพใต้พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ประเด็นพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๐ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ วรรคสอง หรือไม่ ยังไม่มีคำวินิจฉัยชี้ขาดของศาลรัฐธรรมนูญ จึงให้งดการพิจารณาคดีนี้ไว้ชั่วคราว และส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด

ข้อกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๖ บัญญัติว่า “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้”

มาตรา ๕๗ บัญญัติว่า “สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่ กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค”

มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติ มาตรา ๖ และยังมี คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย

พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒

มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า “ธนาคารแห่งประเทศไทยด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีมีอำนาจ กำหนดให้บริษัทเงินทุนปฏิบัติในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) .....

(๒) ดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่บริษัทเงินทุนอาจเรียกได้

ฯลฯ

การกำหนดตามมาตรา นี้ จะกำหนดตามประเภทธุรกิจเงินทุนหรือตามประเภทการกู้ยืมเงิน หรือรับเงินจากประชาชนหรือประเภทกิจการที่บริษัทเงินทุนอาจจ่ายหรืออาจเรียก หรือจะกำหนดวิธีการคำนวณและระยะเวลาการจ่ายหรือระยะเวลาเรียกเก็บได้”

พิเคราะห์แล้ว ประเด็นต้องวินิจฉัยมีว่า มาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ วรรคสอง หรือไม่ เห็นว่า เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติดังกล่าว เพื่อควบคุมการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ให้รัดกุมยิ่งขึ้น เพื่อประชาชนซึ่งเกี่ยวข้องไม่เสียเปรียบและได้รับความคุ้มครองเท่าที่ควร เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนได้โดยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับธนาคารพาณิชย์ ดังนั้น การกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่บริษัทเงินทุนจะเรียกจากลูกค้าที่กู้เงินจากบริษัทเงินทุนจึงต้องกำหนดโดยธนาคารแห่งประเทศไทยและได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังด้วย ส่วนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติให้ความคุ้มครองสิทธิแก่บุคคล ซึ่งเป็นผู้บริโภคตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้บริโภคที่ใช้บังคับในปัจจุบันคือพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. ๒๕๕๐ ผู้ร้องที่ ๑ ได้ขอกู้ยืมเงินจากโจทก์เมื่อปี ๒๕๓๗ โดยออกตั๋วสัญญาใช้เงินแก่โจทก์ และมีการออกตั๋วสัญญาใช้เงินฉบับใหม่แทนฉบับเดิมเรื่อยตลอดมา และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ วรรคสอง บัญญัติให้มีองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค แต่ปรากฏว่านับแต่วันที่รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันประกาศใช้ในวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ จนถึงปัจจุบัน รัฐสภายังไม่ได้ตรากฎหมายดังกล่าวออกใช้บังคับ และยังไม่มียกองค์การอิสระซึ่งมีตัวแทนผู้บริโภคเป็นองค์ประกอบด้วย ดังนั้น มาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นบทบัญญัติซึ่งให้อำนาจธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้บริษัทเงินทุนปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องดอกเบี้ยที่บริษัทเงินทุนอาจเรียกได้ จึงไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ วรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมา จึงวินิจฉัยว่า มาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจ
เงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗
วรรคสอง

นายมงคล สระแก้ว
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ